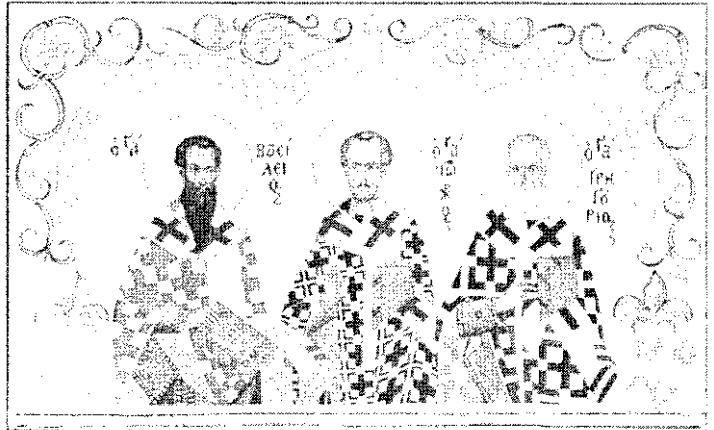

КИЇВСЬКИЙ СЛАВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Οι μέγιστοι φωστῆρες τῆς τριῶνθλου θεότητος

МАТЕРІАЛИ

до

**XI - XII-οї Всеукраїнської наукової конференції
аспірантської, студентської та учнівської молоді
«Від духовних джерел Візантії до сучасності»,
присвяченої пам'яті Трьох Ієрархів-Святителів
В.Великого, І. Златоуста та Г.Богослова
(1 частина)**

Київ-2013

Матеріали XI - XI 1-ої Всеукраїнської наукової конференції аспірантської, студентської та учнівської молоді «Від духовних джерел Візантії до сучасності», присвяченої пам'яті Трьох Ієрархів-Святителів В.Великого, І. Златоуста та Г.Богослова. - 4.1. - К.: КСУ, 2013. - С. 2-86.

ISBN 996-7486-15-x

Редакційна колегія:

Алексеев Ю.М. докт. істор. наук, проф.
Гусев В.І. докт. істор. наук, проф.
Черцова О.В. канд. політ, наук
Коновалова Т.І. канд. філол. наук, доцент
Макарова Л.П. доц. кафедри слов'янської філології

Комп'ютерна верстка та коректура:

Ващенко О.О., канд. філол. наук

Рекомендовано до друку Вченою Радою КСУ
(протокол №5 від 31 січня 2013)

Автори статей відповідають за достовірність і вирогідність викладеного матеріалу, за належність поданого матеріалу їм особисто, за правильне цитування джерел і посилання на них. Думки авторів можуть не збігатися із позицією редколегії.

ISBN 996-7486-15-x

Д Київський славістичний університет

©Автори2013

ЗМІСТ

<i>Вітальне слово Аташе Посольства Греції в Україні</i>	4
Евтихіоса ДЕЛЛІСА	

РОЗДІЛ І. ТЕОЛОГІЯ. ІСТОРІЯ

Дубровська І. <i>Терапевтичеська метафора в «Большом огласительном слове» Святителя Григория Нисского» (на матеріалі «Большого огласительного словаря»</i>	8
Тімченко А. <i>Порівняльний аналіз суспільно-політичних систем Стародавньої Спарти та Радянського Союзу</i>	15
Кривенко Т. <i>Засоби масової інформації у Візантії.</i>	23
Шахворостов І. <i>Духовні зв'язки Києво-Могилянської Академії з Грецією з XVII ст. до початку XIX ст.</i>	26
Колеснікова А. <i>Реформи Солона та Клісена у стародавніх Афінах та Сервія Туллія у стародавньому Римі</i>	35
Школа А. <i>Дипломатична і військова підготовка Греції до першої балканської війни</i>	41
Шевчук ІЛ <i>Пересотницьке Євангеліє як культурний феномен історії України</i>	48
Божко М. <i>Грецькі храми у Ніжині.</i>	53
Шувалова А. <i>Історія українського іконопису в період Бароко</i>	60
Попенко О. <i>Грецькі мотиви у мозаїках та фресках Михайлівського собору м. Києва</i>	64
Кухарська О.М. <i>Стан та перспективи участі членів МАНу дослідженнях проблем античної археології</i>	70
Пилипенко О.Є. <i>Роль таємної організації «Філікі Етерія» в національно-визвольному русі Греції у 1821-1828 рр.</i>	78
Пилипенко О.Є. <i>Вітчизняна та зарубіжна історіографія національно-визвольного руху Греції на початку XVIII століття</i>	81

**РОЛЬ ТАЄМНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ФІЛІКІ ЕТЕРІЯ» В
НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОМУ РУСІ ГРЕЦІЇ
У 1821 - 1828 РР.**

**Пилипенко О.Є.,
доктор історичних наук, доцент кафедри політології
Академії муніципального управління**

Діяльність "Філікі Етерії" можна умовно поділити на три етапи. Перший (1814-1818 рр.), коли Еммануїл Ксантос. Ніколас Скуфас, Афанасій Цакалов заснували таємну організацію в м. Одеса. В цей період основні напрями діяльності товариства полягали у залученні нових членів та підготовці їх до боротьби проти османського панування в Елладі.

Другий етап діяльності "Філікі Етеріг починається з липня 1818 р. і до 1820 р., коли штаб організації був перенесений з Одеси до Константинополя. В цей період значно збільшилась кількість членів товариства, вдосконалювалась його структура, створювались нові групи патріотів у різних містах Європи, поширились зони ефорій товариства в Російській та Османській імперіях, на Балканах, в Австрії, Єгипті, Франції та інших країнах, де мешкали греки [і].

Третій етап розвитку таємного товариства охоплює період з весни 1820 р. по березень 1821 р., коли організація безпосередньо проводила підготовку до початку національно-визвольного повстання. "Філікі Етерія" об'єднала у своїх рядах значну кількість верстви грецького населення і стало могутньою організацією, здатною розпочати збройне повстання. До складу товариства входили заможні купці, ремісники, селяни, інтелігенція тощо. Фінансова допомога заможних грецьких купців-членів організації сприяла створенню матеріальної бази підготовки повстання. Володіючи значним капіталом, вони надавали кошти освітнім і культурно-просвітницьким закладам і сприяли національно-патріотичному вихованню молоді.

Повстання греків розпочалося з виступу етеристів на чолі з О. Іпсиланті в Дунайських князівствах. Згодом масове повстання переросло в національно-визвольну революцію, яка охопила усю територію Греції. У травні 1821 року грецькі земельні магнати зібралися в Каламі і утворили Пелопоннеський сенат - вищий орган влади революційної Греції [2]. Одночасно були створені два уряди - Сенат Західної Еллади й Ареопаг Східної Еллади. Ці органи влади були відособлені один від одного.

Про це свідчить той факт, що на Першу загальнонаціональну асамблею члени цих урядів прибули як делегати своїх провінцій. До кінця 1821 р. у руках повсталих етеристів була майже вся територія країни. Хоча номінально територія країни все ще належала османам, духовна і політична влада все більше переходила до органів самоуправління Греції. 1 січня 1822 р. в Епідаврї було скликано Треті Національні збори, які ухвалили першу грецьку Конституцію - "Епідавський статут". Статут вводив у звільненій частині Греції республіканську форму правління, проголосив буржуазно-демократичні свободи, принципи розподілу влади на три гілки. Національними зборами був обраний Виконавчий комітет у складі 5 осіб на чолі з президентом О. Маврокордатосом. Головою уряду і

Міністром закордонних справ був призначений Т. Негріс. Але це був тіньовий уряд. Легальна влада все ще належала іншим особам [3].

У березні 1823 р. було скасоване право на вето. Оттоманська Порта відповіла на повстання жорстокими репресіями. Але міжнародна обстановка була сприятлива для еллінів. Активізація політики російського уряду щодо Греції сприяла поселенню впливу проросійських організацій. Особливо популярним був колишній російський дипломат Іанніс Каподістрія. У квітні 1827 р. на Трезенській Національній асамблеї було прийнято рішення про призначення графа Іоанна Каподістрії президентом Грецької республіки на сім років [4].

6 липня 1827 року Англія і Франція уклали з Росією Лондонський договір. За умовами договору Греції надавалась автономія через виплату турецькому султану щорічної данини. Однак османська влада не пристала на умови договору. Під тиском світової громадської думки, що виступила на захист поневоленого народу, Англія, Франція і Росія оголосили війну Туреччині і 8 жовтня 1827 року розгромили при Наварині турецький флот. Перемога при Наварині визначила хід війни. 18 січні 1828 р. на російському військовому кораблі І. Каподістрія прибув до Греції. Він був призначений регентом ("ківернетіс"), керуючим грецького уряду. Під керівництвом Дімітріса Іпсіланті восени 1828 року грецькі війська звільнили Воніцу, Макронорос, Навпактос, Мессалонгі від турецької армії. 24 вересня 1828 року грецькі воїни розбили при м. Патри п'ятитисячний турецький корпус.

Внаслідок важкої боротьби за незалежність народ Еллади першим на Балканах виборов свободу від османського іга. За умовами Адріанопольського мирного договору 14 вересня 1829 року була визнана автономія Еллади, а 24 квітня 1830 року-повна незалежність Грецької республіки. Таким чином, таємна організація "Фелікі Етерія" відіграла важливу роль у визвольній війні Грецького народу 1821-1828 рр.

ЛІТЕРАТУРА

1. Терентьева Н. Таємне грецьке товариство "Філікі Етерія": організаційний та політико-ідеологічний центр підготовки грецької революції 1821-1829 рр. - К.: Інститут історії України НАН України, 2005. - С. 264.
2. Там само. - С. 265.
3. Арш Г.Л. Тайное общество "Филики Этерия». - М., 1965. - С. 24.
4. С. 24.
5. Арш Г.Л. И. Каподистия и греческое национально-освободительное движение. - М., 1976. - С. 48.
6. Формирование национальных независимых государств на Балканах. Конец 18 в. - 70-е годы 19 в. - М., 1986. - С. 50.

РОЛЬ ТАЄМНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ФІЛІЮ ЕТЕРІЯ» В НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОМУ РУСІ ГРЕЦІЇ У 1821 - 1828 РР.

Стаття присвячена дослідженню розвитку таємної організації «Філікі Етерія», її складу, основних напрямів діяльності та ролі у національно-визвольному русі 1821-1828 рр.

О РОАОІ ТНЕ МУІТІКНІ ОРГАШШЄ «ФІАІКН ЕТАІРІА" STON ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1821-1828.

То арбро аахоА,ε(ταί це тц трц 7герю5оі)с; атцу 5рааг| тг|с; (аг)отікт)<; орудvcoar|(; «ФіАжг| Етаїрія ", коь і5рг>9г|ке ахг|v О5г|оаб. Товт^sxai ТОУ агцкггако роХо щ<; ахов 7г6Хе|jo TOD С^Т|VІΚΟΙ) Хаов ат 1821 - 1828.